

ADOBE PHOTOSHOP VA INDESIGN DASTURLARI IMKONIYATLARI

Yigitaliyev Ro‘zimatjon Nodirjon o‘g‘li,

Qo‘qon universiteti Raqamli texnologiyalar va matematika kafedrasida o‘qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada Adobe Photoshop dasturi va Adobe InDesign dasturlari haqida ma‘lumot shuningdek ularning imkoniyatlari keltirib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: Adobe Photoshop, Adobe InDesign, rastr, vector, grafika, dizayn.

Adobe Photoshop dasturini aka-uka Jon Noll va Tomas Nollar boshlab bergan. Jon Noll va Tomas Nollar birgalikda murakkab va mukammalashgan Display dasturini tuzishgan. 1988 – yilda “Display” nomini “Image Pro” ga o‘zgartirilgan. Keyinchalik uning nomi Photoshop deb o‘zgartirilgan. Dastur shunchalik mukammalashib bordiki unga hozirda hammaga mashxur bo‘lgan Adobe kompaniyasi qiziqish bildirgan va sotib olgan. 1990-yilda Adobe Photoshopning dastlabki versiyasi ishlab chiqildi va muvafaqqiyatga erishgan. 2.0 versiyani ishlab chiqish bosqichida Adobe dasturchilar shtitini kengaytirdi. Dasturga Bezye egri chizig‘ini kiritish uchun Mark Gamburni taklif qildi. Photoshopda yangi imkoniyatlar ochildi: Pen tool, ikki tonli tasvirda ishlash, Illustratoridan bazi tasvirlarda import va Rasterize imkoniyatlari qo‘shildi. Photoshop uzoq vaqt, asosan Macintosh platformasida ishladi. Lekin uning muvaffaqiyatga erishishiga Grafika bozorida paydo bo‘lgan Windows kafolatlab berdi. Ko‘p miqdorda yangi kiritmalar, masalan 16 bitli fayl ishlab chiqarilishiga qaramasdan, bular faqat 1993-yil 2.5.1 versiyalarida paydo bo‘ldi. Keyinchalik Photoshop 3.0 versiyasida qilingan ishlardan biri bu qavatlar (Layers) bo‘lib, u dasturning asosiy funksiyalarini bajarar edi va ko‘pchilik dizayner va rassomlarni o‘ziga jalb qildi.

Keyingi versiyalarda Layers ga o‘xshash katta o‘zgarishlar bo‘lmadi, lekin dasturni mukammallashtirish davom etdi. Photoshop 5.0 versiyasida, ranglarni boshqarish va History Palette kiritildi. Ularning tasirida dasturning san‘at imkoniyatlari oshdi. Photoshop 5.5 versiyasining chiqishi bilan katta o‘zgarish bo‘ldi. Photoshop komplektida Image Ready paydo bo‘ldi va u web uchun grafikalarini ishlovchi yangi funksiyalarni ochib berdi. Photoshop 6.0 versiyasida Layer Styles va matnni harakatlanishini boshqarish imkoniyatlari paydo bo‘ldi. Photoshop 7.0 versiyasida Healing brush paydo bo‘ldi. Hozirgi kunda Photoshop Creative Suite 2 (CS2) va Creative Suite 3 (CS3) paketlar tarkibida turibdi. Adobe kompaniyasining eng asosiy dasturlaridan biri Photoshop dasturi bo‘lib, yetarlicha imkoniyatlari bo‘lgan, Photoshop Elements 4.0 versiyasini ishlab chiqdi.

Adobe Photoshop- tasvir tahrir qiluvchisi yordamida fotosuratlariga qo‘shimchalar kiritish, fotosuratdagi dog‘larni o‘chirish va eski rasmlarni qayta ishlash va tiklash, rasmlarga matn kiritish, qo‘shimcha maxsus effektlar bilan boyitish bir fotosuratdagi elementlarni ikkinchi fotosuratga olib o‘tish, suratdagi ranglarni o‘zgartirish, almashtirish mumkin. Adobe Photoshop imkoniyatlari keng qamrovli bo‘lib, u gazeta va jurnallarni turli-tuman rasmlar bilan boyitishda juda katta qulayliklar yaratadi.

Dastur yordamida suratlarni o‘zlarining maqolalari uchun ajoyib fon yaratishlari, kerakli suratlarni joylashlari hamda tekstlarni ham istalgan ko‘rinish, o‘lcham va dizaynda joylash

imkoniyatlari mavjud. Adobe Photoshop dasturi 20 dan ortiq formatdagi fayllar bilan ishlash imkoniga ega.

Adobe InDesign – 1999-yilda Adobe Inc. tomonidan ishlab chiqarilgan bo‘lib, nashriyot ish stoli va sahifa tartibini loyihalash dasturidir. Undan afishalar, flayerlar, broshyuralar, jurnallar, gazetalar, taqdimotlar, kitoblar va elektron kitoblar kabi asarlar yaratish uchun foydalanish mumkin. InDesign, shuningdek, Adobe Digital Publishing Suite bilan birgalikda planshet qurilmalari uchun mos tarkibni nashr qilishi mumkin. Grafik dizaynerlar va prodyuserlar asosiy foydalanuvchi hisoblanadi.

InDesign, rasm va chizilgan dasturiy ta‘minotining ko‘pgina xususiyatlariga va foydalanuvchilarga yordam beradigan o‘zining noyob xususiyatlariga ega. Misol uchun:

1. Design, fotosuratlariga o‘tish uchun kerakli qadamlarni tashlab, tasvirlarni tiniq, soya va transparentlashi mumkin;

2. InDesign Photoshopning “Sipper vositasi” ga asoslangan bo‘lib, bu ranglarni tezda ko‘rish va nusxalash uchun juda qulaylik yaratadi;

3. InDesignning “Bezier Tools” va “Free Pens” ilovalari CorelDRAW kabi dasturiy ta‘minot bilan bir xil chizilgan funktsiyalarga ega, bu esa qo‘shimcha dasturiy ta‘minotni suratga olishni qiyinlashtiradi.

4. InDesignning palitrasi siz istagan rangni olish uchun CMYK boshqaruv satridan tortish uchun ishlatilishi mumkin, bu esa foydalanuvchilarni loyihalashda rangni tanlashni osonlashtiradi.

5. InDesignning sehrli ko‘plab UNDO va REDO xususiyatlari foydalanuvchi tomonidan ishlab chiqilgan maxsulotlarning moslashuvchanligini oshiradi.

6. InDesignning “Qutqaruv” xususiyati kutilmagan tizimlar uzilishlar oqibatida eng so‘nggi operatsiyalaringizni avtomatik ravishda tiklashga imkon beradi, bu esa baxtsiz hodisalar xavfini sezilarli darajada qisqartiradi.

7. InDesign, barcha Adobe professional dasturlarida mavjud bo‘lgan turli xil asosiy texnologiyalar, shu jumladan tasvir, shrift va rang boshqaruv texnologiyalarini birlashtiradi. Adobe ushbu dasturlar yordamida sanoatning ekranni va bosimni izchil bajarish imkoniyatini beradi;

8. InDesign PDF uchun keng ko‘lamli qo‘llab-quvvatlaydi va PDF ni kelajakda PDF standartga aylanganida aniq afzalliklarga ega bo‘lgan Acrobat Distiller kabi qidiruv dasturga ehtiyoj sezmasdan PDF fayl shaklida to‘g‘ridan-to‘g‘ri saqlashi mumkin. PageMaker bu sohalarda ham eskirib qolgan va qarish PageMaker faqatgina Microsoft nashriyoti bilan raqobatlashadigan biznes tipografiya bozoriga joylashishi mumkin.

Photoshop va InDesign o‘rtasidagi asosiy farqlar

- Adobe Photoshop bilan siz ularni qo‘llaganingizda dizayn uchun ishlatiladigan effektlar uning natijalari bilan eng yaxshisidir va uni keyinroq ochilgandan keyin yana ko‘rish mumkin. Chiziqdan so‘ng, aralash tirish rejimlari va sozlash niqoblaridan foydalangan holda qatlamlarning chuqurligi va murakkabligi oson va foydalanuvchilar uchun qulay.

- Adobe InDesign har xil tipografik effektlarni qo‘llash uchun oqilona tanlov bo‘lishi mumkin bo‘lsa-da, u sizning butun ishingizda ushbu effektlarning izchilligini saqlab qolishga hissa qo‘shadi.

- Photoshop o‘z loyihalari uchun rastrga asoslangan dasturiy ta‘minotni loyihalashda eng yaxshi qo‘llaniladi, ya‘ni u pikseldan piksel darajasida hech qanday murosasiz ishlaydi va yirik kompaniyalar yoki studiyalarda katta hajmdagi ishlar uchun ishlatiladi. Misol uchun byudjetli filmlar yoki teleko‘rsatuvlar. Undan foydalangan holda yaratilgan tasvirlarni osongina piksellash mumkin, ammo ma‘lum shartlar va holatlar uchun ulardan qochish mumkin.

- Indesign vektorga asoslangan loyihalarning aksariyati uchun mo‘ljallangan bo‘lib, u har qanday o‘lchamga (masalan, logotiplar) kattalashtirilishi yoki kichraytirilishi mumkin bo‘lgan chiziqlar va egri chiziqlar bilan tasvir yaratishi mumkin.

Adobe Photoshop va Adobe InDesign dasturlarining taqqoslash jadvali:

Adobe Photoshop	Adobe InDesign
Adobe Photoshop - bu o‘z foydalanuvchilari uchun sanoat standartidagi rastr grafikalarini tahrirlash, bo‘yash va yaratish uchun dasturiy ta‘minot. Import qilinganidan so‘ng, Adobe Photoshop yo‘llarga yoki soxta vektor fayllarga aylantiriladi, ammo yakuniy natija pikseli bo‘lib qoladi.	Adobe InDesign - bu har xil turdagi to‘plamlar uchun, shuningdek, turli xil tijorat faoliyatini nashr qilish uchun ishlatiladigan dasturiy ta‘minot. Adobe InDesign barcha vektorli fayllarni qo‘llab-quvvatlaydi, shuningdek, kodlangan vektor ma‘lumotlari bilan AI va.EPS fayllarini import qiladi.
Adobe Photoshop XML (Extensible Markup Language) ni qo‘llab-quvvatlaydi.	Adobe Indesign XML (Extensible Markup Language) qo‘llab-quvvatlamaydi.
Adobe Photoshop hujjatda belgilangan ob‘ektlar yoki dizaynlarni saqlaydi.	Adobe Indesign o‘zining dizayn ob‘ektlari yoki variantlarini saqlashning turli joylaridan bog‘laydi.
Uning filtrlangan effektlari Adobe Photoshopda ishlatilishi va yaxshi sozlanishi mumkin.	Uning filtrlangan effektlari Adobe InDesignda cheklangan.
Adobe Photoshop ikkala tizimda ham ishlaydi, masalan, Windows va OS X.	Photoshop kabi Adobe InDesign ham Windows va macOS kabi tizimlarda ishlaydi.
Adobe InDesign sahifa tartibini yaratmaydi.	Adobe InDesign sahifa tartiblarini yaratadi.
Adobe Photoshop dasturi 1990 yilda chiqarilgan.	Adobe InDesign 1999 yilda chiqarilgan.
Adobe Photoshop dasturi 26 xil tilda mavjud.	Adobe InDesign 24 xil tilda mavjud.

Xulosa qilib shuni bilib olamizki, Photoshop barcha foydalanuvchilari uchun InDesign dan ko‘ra qatlamlardan to‘liq foydalanishda yaxshiroq. Hech qachon o‘zgarish bo‘lmagan, chunki Photoshopning Layer panellari InDesign dagi Layers panellariga qaraganda barcha rassomlar uchun har bir ish jarayonida samaraliroq bo‘lishi uchun yaratilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mastering Adobe Photoshop Elements. Robin Nichols. 2024
2. Adobe Photoshop. Conrad Chavez. 2022
3. InDesign Type Professional Typography with Adobe InDesign. Nigel French. 2018
4. <https://srcyrl.joyful-printing.net/>